

VIII.

A Szepesség néhány pontjának magassági névjegyzéke.

A legújabb törzskari felmérések nyomán összeállította Róth Márton tanár.

Az alább következő adatokat a Sussič, cs. k. kapitány úr igazgatósága alatt álló és két év óta Iglón állomásozó törzskari felmérő osztály részéről kapván, kötelességemnek tartom, itt mindjárt Hallada kapitány, Bauer, Czikann, Kopetzky, Matesič és Riebel főhadnagy, végre May és Mirilovič hadnagy uraknak köszönetemet kifejezni azon előzékeny készségükért, melylyel a kívánt adatokat rendelkezésemre bocsátani szívesek voltak.

A felmérés, melynek kiinduló pontja a fekete tenger színe, a mult 1876-ki év nyarán ment végbe a Winkler-féle mérővel s annál nagyobb pontosságot igényel magának, mert a bécsi Geographisches Institut-hoz beküldött kész munkálatokért minden egyes felmérő tiszt személyesen felelős lévén a legtöbb pont legalább kétszer, néhány tiz-, sőt hússzor lett különböző helyekről meghatározva.

Csak vagy 5 magasságnál történt utólagosan az oleáták (olajpapiroson való s az egyenközü távolságokat tartalmazó kidolgozás) szerint a meghatározás és erre a felvétel.

Több pontot, melyet nagyon szerettem volna a névjegyzékbe besorolni s ez évkönyv néhány olvasója is talán szívesen látott volna e helyen, más, részint Liptó-megyében, részint Galicziában állomásozó osztály keretébe tartozván nem lehetett megkapnom, minél fogva azoknak ki kellett maradniuk.

A tájékozódást, főként a Tátrában, megkönnyítendő, czélszerűnek néztem, a feljegyzett pontoknak fekvését néhány szóval megjelölni s a még mindig ingadozó elnevezésekhez itt-ott jegyzeteket csatolni.

Sok pontnak eddigi magyar elnevezését nem eléggé magyarosnak, hanem a németnek szolgál fordításának találván, bátor voltam azokat szerény nézetem szerint jobbakkal cserélni fel s az által mintegy elfogadásra ajánlani.

Végre szükségesnek látom még megemlíteni, hogy

azon jegyzetekben, hol a magyar államnyomda vagy Kolbenheyer tanár úr által kiadott térképekre vonatkozás történik, M. Á. T. = Magyar Államnyomda Térképe *), K. T. pedig = Kolbenheyer Térképe **).

A. Magas Tátra.

	Méter
<u>Alabástrom-barlang</u> (Alabaster-Höhle) a <u>bélai hegységekben</u> ¹⁾	1400
Batizfalvi csúcs (Botzdorfer Spitze) (Koncsisza)	2536
Batizfalvi tó (Botzdorfer See) a hasonnevű völgyben	1894
Békás-tó (Frosch-See) felső, a Ryzy alatt keletre a halastótól	1717
Bialka, összefolyása a Poduplaszkával	1116
Bolondító (Thörichter Gern), hegy éjszakra a nyereg-től (Kopa)	2061
Cseh tó ²⁾ (Böhmischer See) a poduplaszki völgyben ³⁾	1664
Darafőző (Grützkocher) Tátra-Füred mellett	879
Egyed-menház (Aegidi-Hütte) a fehérvíz völgyében	1547
Emeríczy sírhelye (Emericy's Greiner) a lomniczi csúcs alatt	2500
Fagyostó ⁴⁾ (Gefroner See) a lengyel nyereg alatt	1966
Faix tisztása (Faix Blösse) a bélai hegységekben	1489
Fehértavi csúcs (Weisseespitze) nyugatra a hasonnevű tótól	2235.2
Fehér tó (Weisser See) a fehérvíz völgyében	1618
Fekete tó (Schwarzer See) késmárki — keletre a késmárki zöld tótól ⁵⁾	1550

*) A Magas Tátra. Eredeti felmérések alapján összeállított a magy. kir. államnyomdában.

**) A Magas Tátra és határos előalpesei térképe. Kolbenheyer Károly tanár. Késmárk 1876.

¹⁾ A Tátra éjszak-keleti legvégső kiágazásai a rézaknák és a zsdjári völgy között.

²⁾ A M. Á. T. „fekete tónak” nevezi. Megjegyzendő, hogy e tónak tulajdonképi neve „teški” azon zár-hegyhától, mely a poduplaszki fenn-völgyet az alsótól elválasztja; hibásan „ceski” = csehnek vététt.

³⁾ Ez elnevezés alá szélesebb értelemben foglalom össze még azon három fennvölgyet is, mely a gerlachfalvi csúcs éjszaki nyúlványai, a vaskapu, Tátra-, tengerszem csúcsa és a Ryzy által félkörben határoltatik. Hasonlóan történik ez a menguszfalvi völgygyel is, ez elnevezés alatt t. i. a négy fennvölgy is értendő.

⁴⁾ M. Á. T. és K. T.-én „jeges tó” = Eiss-See. Gyermekkorom óta a használtam elnevezés alatt ösmertem; azonkívül ily név alatt a többi három jegestótól is meg van különböztetve.

⁵⁾ A M. Á. T.-én nincsen neve; K. T.-én hiányzik.

	Méter
Fekete tó lengyel — éjszakra a jég völgyi csúcstól	1524·3
Felkai tó (Felkauer See) a hasonnevű völgyben	1641
Gerlachfalvi csúcs (Gerlsdorfer Spitze), a Tátra legmagasabb csúcsa	2662·6
Gerlachfalvi katlan (Gelr. Kessel) a hasonnevű csúcs alatt, alsó vége	2049·7
Gerlachfalvi katlan (Gerls. Kessel) a hasonnevű csúcs alatt, felső vége	2568
Hangzó szirt (Schallmauer) Zsdjártól nyugatra a bélai hegyekben	1662
Havrány, hegy a hátulsó rézaknában	2151
Hétkoronás hegy (Siebenkronenberg) keletre a halastótól	2082
Holicza, hegy Javorina mellett	1630·4
Homlokos (Stirnberg), kúp a bélai hegyekben	1947·5
Hosszú tó (Langer See) a felkai völgyben	1959
Hunfalvi csúcs (Hunsdorfer Spitze) a lomniczi mellett	2552
Javorina, vasgyár a hasonnevű völgyben	1021
Jeges tó ¹⁾ (Eiss-See) a n. tarpataki völgyben, a legmagasabb tó	2060
Jeges tó a menguszfalvi völgyben	1940
Jeges tó a poduplaszki völgyben, éjszak-keletre a tengerszem csúcsától	1794
Jég völgyi csúcs (Eisthaler Spitze), magasságra nézve a harmadik	2629·2
Kalánfüves tó ²⁾ (Löffelkraut-See) a n. tarpataki völgyben	1791
Károly nyughelye (Karlsruhe) Tátra-Füred mellett	1141
Kék tó ³⁾ (Blauer See) a veres tó felett	1805
Kerek tó (Plock-See) (Kolove) éjszakra a fehértavi csúcstól	1572
Kereszthalom (Kreuzhübel) T. Füred mellett	1275
Késmárki csúcs a lomniczi közelében	2559
Késmárki kosár a következő hegy mögött	1295
Kiálló (Stösschen) késmárki	1531
Kiálló a n. tarpataki völgyben	1013
Kilátás (Aussicht) T. Füred mellett	994
Királyorr (Königsnase) T. Füred felett	2164
Kolove tó lásd Kerek tó	
Kopa (Durlberg) a fehérvíz völgyében	1818
Kopahágó lásd Nyereg (Sattel)	
Košćielek, magánálló szirt a batizfalvi völgyben, viszonylagos magasság	150

¹⁾ Sem a M. Á. T., sem K. T.-én nincsen megnevezve.

²⁾ Lásd az előbbi jegyzetet.

³⁾ Sem M. Á. T., sem K. T.-én nincsen megjelölve.

	Méter
Velký košár lásd Nagy Karám	
Verestavi csúcs (Rotheseespitze) nyugatra a hason-	
nevű tótól	2424·7
Veres tó (Rother See) a késmárki zöld tó felett	1688
Villás torony (Gaffelsturm) dél-nyugatra Zsdjár fa-	
lujától a bélai hegyekben	1631
Virágkert (Blumengarten) a felkai völgyben	1773
Viszoka lásd Tátracsúcs	
Zöld tó (Grüner See) — késmárki a lomniczi csúcs	
megett	1538
Zöld tó a Siroka alatt a Javorinka völgyében	1818·6
Zöld tó ¹⁾ a a Skorosznyik alatt a poduplaszki völgyben	1620
Zöldtavi csúcs a lomniczi közelében	2535

B. Poprád völgye.

Ábrahámfalva, falu	693
Akasztófa-hegy (Galgenberg) Késmárk mellett	711
Aranyhegy (Goldsberg) Késmárk mellett	822
Béla, templom	632·1
Blaschrand, hegy Késmárk mellett	761
Brezova, hegy	949
Busócz, (Bauschendorf), falu	593
Duránd, szepesi város	675
Farkasfalva, falu	679
Forbász (Forbassy), falu	542
Forberg, falu	700
Géholy, legelő	1069
Gerlachfalva, (Gerlsdorf), falu	797
Gnezda (Kniesen) szepesi város	539
Granasztó, falu	531
Gura-Krighi, hegy	930
Hobgárt, falu	527
Hodermark, falu	673
Hunfalva (Hunsdorf), falu	639
Hura, hegy	888
Hradiszko, falu	821
Jakubján, falu	624
Jankóvecz, hegy	1170
Jarembina, falu	587
Jeruzsálem, hegy Késmárk mellett	671
Kamjonka, falu	588

¹⁾ Sem a M. Á., sem K. T.-én nincsen kitéve a neve.

	Méter
Kecske-nyak (Ziegenhals), hegy Késmárk mellett	708
Keresztfalu (Kreutz), falu	624
Késmárk, városháza	627.1
Kicsera, hegy	959
Kolacskó (Kolačkova) falu	648
Kotlina, fűrészmalom Landok mellett	728
Kottnyik, hegy	711
Krempach, falu	603
Krigh, falu	674
Kuligura, hegy	1251
Laczkova, falu	591
Lajbicz, szepesi város	634
Lajbiczi fürdő [Schwefelbad]	754
Landok, falu	749
Leszna-Ó, falu, a templom	736
Littmanova, falu	670
Lomnicz-Holló, falu	593
Lomnicz-Kakas [Gross-Lomnitz]	648
Lomnicz-Kis [Klein-Lomnitz], falu	617
Lomniczi hegy	771
Lubló-Ó, szepesi város	548
Lubló-Új	562
Lublói fürdő	576
Majerka, falu	705
Maldúr, falu	598
Menyhárd [Menhard]	662
Nagy-hegy [Grossberg], hegy	688
Oszly vrch, hegy Krempach mellett	859
Podolin [Pudlein], szepesi város	570
Repiszkó, hegy Jakubján felett	1250
Rokusz, falu	704
Rusbach-Alsó [Unter-Rauschenbach], falu	559
Rusbach-Felső [Ober-Rauschenbach]	617
Ruszkínócz [Rissdorf], szepesi város	752
Sarpanyecz, korcsma a bélai hegyek alatt	718
Schlösschen, hegy Poprád mellett	922
Szádek Lubló mellett	540
Szalók-Kis [Klein-Schlagendorf]	652
Száraz hegy [Dürre Berg] Késmárk mellett	697
Szent-György [St. Georgen], falu	674
Sztrázska [Nehre], falu	617
Szulin-szepesi, falu	446
Topporc, falu	609
Tótfalu [Winschendorf]	650

	Méter
Tű [Nadel], hegy	1284
Vábecz, koresma a Lubló-Krempach közötti országun	750
Várhegy [Schlossberg] Késmárk mellett	722
Viborna falu	705
Vilkócz falu	840
Zsákócz [Eisdorf] falu	671

C Magura.)*

Csernagura, falu	739
Folyvárk, falu	648
Folyvárk, átjáró Kamjonka felé	731
Frankova, hegy	873
Frankova-Kis, falu	666
Frankova-Nagy, falu	720
Gibely, falu	692
Hafka, falu	633
Hághy, falu	698
Haligócz, falu	527
Hanusfalva, falu	614
Jezerszkó, falu	731
Jurgó, falu	769
Kaczvin, falu	566
Lapsánka, falu	831
Liscsina, hegy Folyvárk mellett	1011
Lipnik-Nagy, falu	580
Magura, koresma az országun Tóthfalu és Relyó között	956
Mátyásfalva, falu	556
Oszturňa, falu	711
Podszpádi, koresma a zsdjári hágóban	911
Relyó, falu	728
Repiszkó, falu	819
Repiszkó, hegy	1267
Richvald, falu	603
Rigily, hegy Haligócz mellett	885
Solyiszkó, hegy Jurgó mellett	1121
Szmrecsini, hegy éjszakra Landoktól	1160
Szpácsik, hegy	1089

*) Ez elnevezés alatt értem az éjszak-nyugoti Szepességnek azon részét, mely délen a zsdjári völgy és a Magura-hegység, délkeleten ezen hegységnek Kamjonkaig terjedő folytatása és keleten a Kamjonka és Folyvárk közötti országot által határoltatik.

	Méter
Viszoky Szkatki, hegyi legelők	1052
Zsdjár, falu	896

D. Hernád völgye. *)

Almás, (Jablonow) falu	481
Arnótfalva, falu	524
Baldócz, falu	435
Beharócz, falu	478
Bethlenfalva, falu	546
Bindt, bányatelep	600
Brutócz, falu	862
Buglócz, falu	453
Burgerhof, falu Lőcse mellett	850
Csernagura, hegy Margiczántól éjszakra	1092
Csepánfalva, falu	430
Csontfalva, falu	641
Csőtörtőkfalva	578
Danisócz, falu	477
Dobrávola, falu	422
Dolyán, falu	538
Domanyócz, falu	436
Drávecz, falu	641
Drevenyik, hegy Szepes-Váralja mellett	611-5
Görgő, falu	481
Grancs-Petrócz, falu	458
Hadusócz, falu	526
Haraszt	423
Harikócz (Palmsdorf), falu	453
Hinczócz, falu	440
Horka, falu	620
Hotkócz, kastély	492
Hozelec, falu	694
Igló, katolikus templom	458
Illésfalva, (Sperndorf), falu	521
Jamnik, falu	476
Janócz, falu	641
Káposztafalva, falu	548
" vasuti állomás	578
Káptalan (Domkapitel)	493
Katuny, falu	500

*) Ez elnevezés alatt a tulajdonképeni Hernád völgyén kívül még a Lőcsétől éjszak-keletre fekvő és Sáros megyével határos helyek is értendők.

	Méter
Kissócz, falu	601
Kohlbach, falu	452
Kolcsó, falu	493
Koncsán, falu	553
Kotterbah, falu	620
Körtvélyes, falu	425
Krompaszka Szkala, hegy	921
Kurimján falu	527
Lengvárt, falu	595
Letánfalva, falu	510
Lőcse	572
„ alsó majorság	468
„ felső „	627
„ átjáró Ruszkinócz felé	865
Lúcska, falu	512
Mahalfalva, falu	586
„ átjáró Ábrahámfalvára	717
Máriahegy Lőcse mellett	781·7
Márkusfalva, falu, a templom	445
Matheócz, falu	424
Menedék köve (Lapis refugii), hegy	640
Medvehegy, (tót. Mevedi Vrch), hegy	612
Miklósfalva, falu	590
Mindszent, falu	561
Na Hure hegy	627
Nemesán, falu	471
Obszár, legelő	1107
Odoricza, majorság	612
Odorin, falu	441
Olcznó, falu	412
Olsavicza, falu	791
Olsavka, falu	438
Osztra Hura, hegy Lőcse mellett	946
Ozdrovján, falu	553
Pavlián, falu	802
Podprócs	781
Pokol (In der Höll), fürdő Lőcse mellett	736
Pongráczfalva, falu	551
Pórács, falu	778
Primócz, falu	596
Rehberg, hegy Lőcse mellett	949
Répás-Alsó, falu	764
„ Felső, falu	801
Roskócz, falu	626

	Méter
Scsavnik, falu	568
" vár	565
Sivabráda, fürdő	474.4
Spiska, hegy	1057
Svabócz, falu	639
Szent-András, falu	624
Szepes-Olaszi (Wallendorf), szepesi város	388
Szepesvár, várom	634
Szepes-Váralja, szepesi város	435
Szlubicza, hegy Sz.-Olaszi mellett	1131
Szmizsán (Schmögen), falu	488
Tamásfalva (Thomsdorf), falu	531
Teplicska, falu	544
Tersztyán, falu	467
Toriszka, falu	812
Ulózsa, falu	883
Velbach, falu	422
Viderník, falu	510
Viszoka Hola, hegy Sárosmegye határán	1172
Vitkócz, falu	398
Závada, falu	847
Závadka, falu	823
Zsegra, falu	442

E. Igló környéke.

Anna-kápolna	485
Blaumont	555.5
Dörfinken	518
Édestornya, (Turnik)	570
Eschberg	799
Haltenyészde, (Fischzucht)	635
Ház (Haus), hegy	718.8
Hnilecz-Kis, falu	740
" -Nagy	680
Igló, katolikus templom	458
Igló-Hutta (Vorderhütte), híd a korcsma előtt	546.6
Jezova Hura, hegy	681
Jezsuíta-malom	490
Kecskehát (Ziegenrück)	640
Kis mezőség (Kleine Feld), középmagasság	574
Knolla, hegy	1269
Kő (Unterm Stein)	445
Kudelberg	501.2

	Méter
Loreley, sziklasor	540
Márk kútja	522
Masa-szmizsáni (Schmögner Mast)	480
Matka Bozsia, hegy	905.6
Medvefej (Bärenkopf), hegy	907.3
Mészégető, (Kalkofen)	690
Murány, hegy	1261.3
Olvasó-kápolna (Rosenkranz-Kapelle)	472.9
Ördögfej (Teufelskopf), hegy	1035
Példány-gazdaság (Musterwirthschaft)	488
Rittenberg	578
Sansouci vagy Schlösschen, hegy	599
Scheibe „	584
Schöppchen hegy	486
Schulerloch, a két völgy összetalálkozása	495
Sibenecz, korcsma	490
Szentháromság-kápolna	468
Szmizsán (Schmögen)	488
Vasúti állomás	469
Vasúti híd	452.4

F. Göllnitz völgye.

Aranyasztal (Goldner Tisch), hegy	1318
Babina, hegy	1278
Bükkös, hegy Svedlér mellett	1129
Bükkös, hegy Wagendrüszel mellett	1116
Csertova Hola, hegy	1247
Feketehegy (Schwarzenberg) fürdő	677
Glatz, hegy	1058
Glatz, csőszlak	989
Gugl, hegy	999
Henzlova, falu	680
Hnilecz-Kis, falu	740
„ -Nagy „	680
Hollóbegy (Rabenkropf), hegy	1022
Hollókő (Rabenstein), hegy	1158
Hollópatak (Rabenseufen), falu	748
Időszaki forrás (Periodische Quelle)	930
Imrichfalva, falu	793
Istvánfalva, falu	793
Kloptána, hegy	1156
Madárhalom (Voglschübel), hegy	1120
Ó-víz (Altwasser), falu	508

	Méter
Pozsálló (Ochsenberg), hegy	1287
Remete (Einsiedel) bányaváros	419
Szmrecsinka, hegy	1269
Szomolnok (Schmöllnitz), bányaváros	516
Szomolnoki hutták (Hütten)	493
Sztraczena, falu	791
Stillbach, falu	635
Svedlér, bányaváros	482
Tiszovszki Hrun, hegy	1257
Wagendrűszel, bányaváros	533

	Méter
Schwarzenberg (u. Fekete-hegy), Bad	677
Schwedler (u. Svedlér), Bergstadt	482
Smrečinka, Berg	1269
Stillbach, Dorf	635
Stracena, „	791
Tisovski Hrun, Berg	1257
Vogelshübel (u. madárhalom)	1120
Wagendrüssel, Bergstadt	533

Függelék. *) — Anhang. *)

Seehöhe in Metern.

Bástya (Basta),	1926.4
Kriván	2496
Krisno	2040
Velka Kopa	2053
Nad Kameniem	2157.6
Nad Kollinou	1981.3
Tomanova	2122.6
Nad Širokom	1979.4
Visoki v kameniste	2128.1
Hline	1882.8
Kolova	1991.2
Visoki Vrch nad Bistrom,	2249.6
Nad Jezovom	2044.8
Na Jalovičarki	1595.7
Jakobina	2189.3
Plaklivo	2126.4
Veliki Vrch	2183.7
Volovec	2070
Rostoka	1952.5
Nad Smrekovcom	1366.6
Banikov Vrch	2178.3
Salansky	2050.3
Ostra	1764.9
Biela Skala	1805.5
Babki	1568.2
Kopec	1253
Klin	1077.8
Ostri Vrch	1128.1
Prosečno	1373.3
Lomo	1277.5

*) Az előbbi adatok nyomtatása közben egyleti alelnökünk közvetítése folytán a bécsi „Geogr. Institut“ részéről két magassági térkép birtokába jutván s jelen évkönyvben egy lap rendelkezésemre maradván, Liptó megyének még néhány pontját ide iktatom. Ezen pontok a Kárpátok főláncolatából kiemelkedő csúcsok és hegyek, melyek természetesen sorrendjüken keletről nyugat felé itt feljegyeztettek.

*) Während der Drucklegung obiger Daten gelangte ich durch Vermittlung unseres hochgeehrten Herrn Vicepräses in den Besitz zweier im Geogr. Institute zu Wien ausgearbeiteten Höhen-Karten und beile ich mich, da im Jahrbuche mir noch eine Seite zur Verfügung steht, die nachfolgenden auf Liptau bezüglichen Höhen zu veröffentlichen. Es sind dies Spitzen und Berge im Hauptzuge der Karpathen und werden dieselben in ihrer natürlichen Reihenfolge von Ost nach West aufgezählt.

*) Együttal a nevezett intézetnek a tanúsított előzőkenységért köszönetet mondunk. *A szerkesztőség.*

*) Zugleich sprechen wir hiermit dem genannten Institute den verbindlichsten Dank aus. *Die Redaktion.*